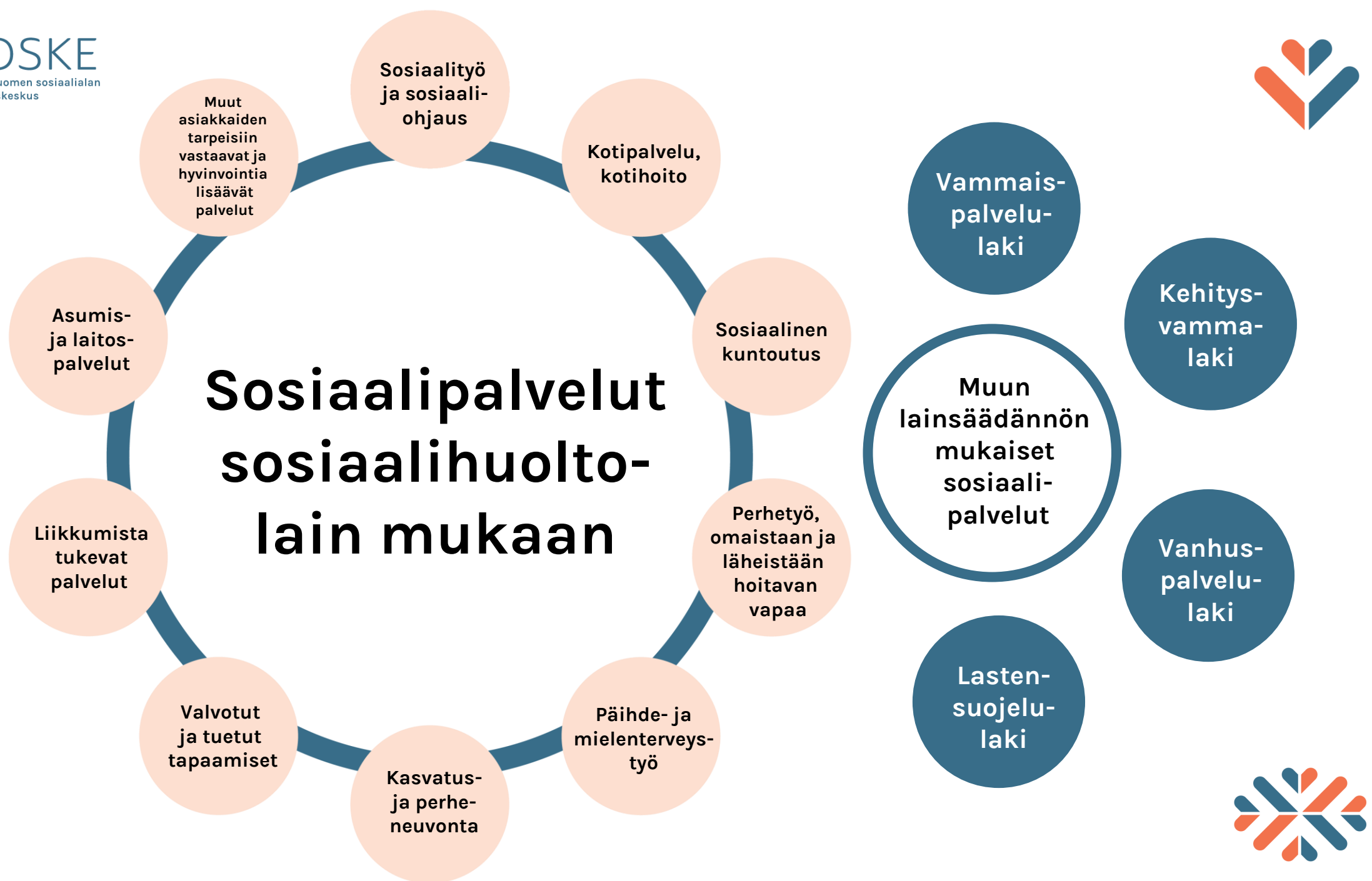

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Sosiaalityö

” Sosiaalityön tavoitteena on parantaa erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten elämisen laatua niin yksilön, perheiden kuin elinympäristön osalta.

Perusarvona työskentelyssä on tasavertainen, kaikille yhtä hyvä yhteiskunta.”

Sosiaalityö

Sosiaalityön asiakastyöhön kuuluu esimerkiksi:

- Ihmisenä ihmisen kohtaaminen ja luottamuksen rakentaminen
- Tuen tarpeiden kartoittaminen
- Ratkaisujen etsiminen elämän haasteisiin
- Muutoksessa tukeminen
- Tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen seuraaminen
- Toimijuuden ja yhteisöihin kuulumisen vahvistaminen

YHDESSÄ asiakkaan kanssa

Sosiaalityö

Sosiaalihuoltolain 7§ rakenteellisesta sosiaalityöstä kannustaa vaikuttamaan eri tavoin:

- tiedon tuottaminen ja ilmiöiden näkyväksi tekeminen mahdollistaa muutoksen
- toimintaehdotukset ja teot, joilla vaikutetaan ilmiön taustatekijöihin ja ehkäistään sosiaalisten ongelmien syntymistä
- oman asiantuntemuksen aktiivinen hyödyntäminen palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä kunnissa ja hyvinvointialueilla

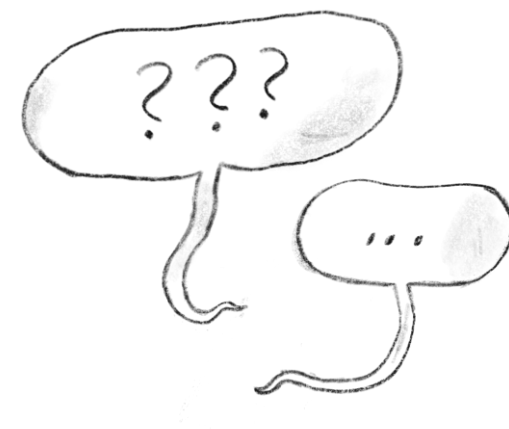

Sosiaaliohjaus

Joskus arjen sokkeloissa ja palveluviidakoissa tarvitsee opasta, rinnalla kulkijaa tai ihan vain kuuntelevaa korvaa.

Sosiaaliohjauksella tuetaan asiakkaan hyvinvointia hänen toimintakykyään, elämänhallintaansa ja voimavarojaan vahvistaen.

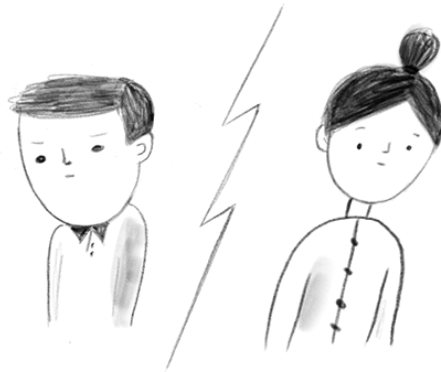

Sosiaaliohjaus

Huolettaako esimerkiksi

- arjessa selviytyminen
- muuttunut elämäntilanne
- päihteiden käyttö
- raha-asiat
- työttömyys

Sosiaaliohjauksesta tukea kaikenikäisille
matalalla kynnyksellä.

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Sosiaaliohjaus

Ohjausta ja neuvontaa

Palveluista kertominen
ja tarvittaessa
oikeanlaisten
palveluiden äärelle
ohjaaminen

Verkostomaista työskentelyä

Verkostoyhteistyö
ja monialainen
työtapa

Voimavara- lähtöisyyttä

Asiakkaan
voimavarojen
tunnistaminen ja
vahvistaminen

Kokonais- valtaisuutta

Asiakkaan ja
tarvittaessa perheen
kokonaisvaltaisen
elämäntilanteen
kartoittaminen

Mielekästä tekemistä

Etsitään asiakkaan
arkeen mielekästä
tekemistä

Ammattitaitoa

Työntekijänä
sosiaalialan
ammattilainen

Kotipalvelu

Kotipalvelulla tuetaan kotona selviytymistä.

Sosiaalihuoltoon kuuluva **kotipalvelu** ja terveydenhuoltolakiin perustuva **kotisairaanhoito** voidaan yhdistää myös **kotihoidoksi**.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Kotipalvelu

Millaista tukea kotipalvelusta voi esimerkiksi saada?

- Henkilökohtainen huolenpito:
peseytymisessä ja
pukeutumisessa avustaminen
- Päivittäisissä toimissa
avustaminen
- Ruoan valmistamisessa ja
ruokailussa avustaminen
- Lääkkeiden jakaminen

Kenelle kotipalvelu on tarkoitettu?

- Ikääntyneille
- Vammaisille
- Sairaille
- Henkilöille, joiden
toimintakyky on alentunut
- Lapsiperheille esimerkiksi
vamman, sairauden tai
uupumuksen vuoksi

Kotipalvelun tukipalvelu

Kotipalvelua voidaan täydentää **tukipalveluilla**.
Niitä ovat esimerkiksi:

- Ateriapalvelu
- Siivous
- Kauppa- ja muut asiointipalvelut

Sosiaalinen kuntoutus

Sosiaalinen kuntoutuksella vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä omassa arjessaan ja tuetaan hänen vuorovaikutustaitojaan.

Sen avulla vahvistetaan myös asiakkaan kuulumista yhteisöihin ja yhteiskuntaan sekä ehkäistään syrjäytymistä.

KOSKE

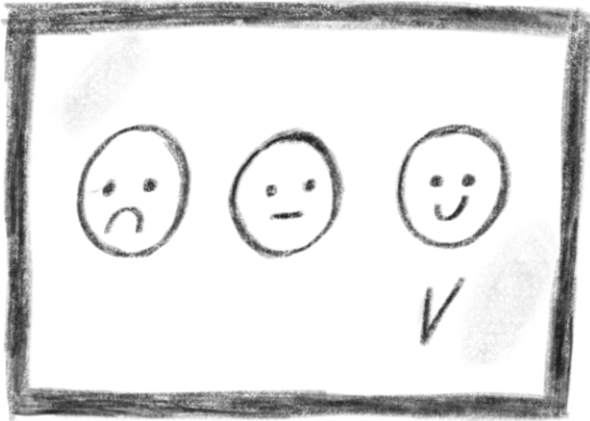
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Sosiaalinen kuntoutus

”Asiakkaat ovat kokeneet yksilöohjauksen hyvänä, koska apu arkeen on niin konkreettista. Tekemällä oppii.

Ryhmätoiminta saa kiitosta usein siitä, että on erilaisia, vaihtelevia teemoja, mutta mihinkään ei ole pakko osallistua. Kaikki on vapaaehtoista. **Monelle ryhmätoimintapäivä on viikon odotetuin päivä.**”

- sosiaaliohjaaja, Saarikka

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Perhetyö

Perhetyö tarjoaa tukea lapsiperheille vanhemmuudessa ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä sekä ohjaa lastenhoidossa ja arkirutiinien hallinnassa.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Perhetyö

Millaisiin asioihin perhetyöstä voi esimerkiksi saada tukea?

- Arkirutiinien ja päivärytmin luominen ja ylläpitäminen
- Perheen sisäisen vuorovaikutuksen kehittäminen
- Perheiden muutostilanteet
- Tietoa lapsen kasvuun, kehitykseen tai kasvatukseen liittyvistä asioista

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Omaistaan ja läheistään hoitavan vapaa

Omaistaan tai läheistään hoitavalle henkilölle voidaan järjestää vapaapäiviä tai virkistysvapaita, kun hoito ja huolenpito on päivittäin sitovaa.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Päihde- ja mielenterveystyö

Jos oma tai läheisen hyvinvointi aiheuttaa huolta, päihde- ja mielenterveyspalveluista saa tietoa, tukea ja ohjausta esimerkiksi

- masennukseen, ahdistukseen
- päihdeongelmaan
- toiminnallisiin riippuvuuksiin, kuten rahapeliongelmaan

Päihde- ja mielenterveysyö

Päihdetyöllä tuetaan päihteettömyyttä arjessa ja vahvistetaan henkilön omia voimavaroja. Päihteiden käytön riskitekijöitä tarkastellaan yhdessä ja etsitään keinoja niiden vähentämiseksi.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Päihde- ja mielenterveystyö

Mielenterveystyö tukee arjen elämänhallintaa ja kulkee rinnalla kriiseissä. Tavoitteena on vahvistaa voimavaroja sekä mielenterveyttä suojaavia tekijöitä, ja vähentää mielen hyvinvointia vaarantavia seikkoja.

Kasvatus- ja perheneuvonta

Kasvatus- ja perheneuvonnasta saa tukea monialaisesti

- vanhemmuuteen
- lapsen ja nuoren kasvuun ja kehitykseen
- pari- ja perhesuhteisiin

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Kasvatus- ja perheneuvonta

Jos huolta herättää esimerkiksi

- Perhettä koskettaneet äkilliset muutokset tai kriisit
- Lapsen käyttäytyminen tai tunne-elämä
- Parisuhteen ongelmat tai perheenjäsenen selviytyminen erotilanteessa

Tukea voi saada kasvatus- ja perheneuvonnasta.

Valvotut ja tuetut tapaamiset

Tuetut tapaamiset

Valvojan tehtävänä on huolehtia tapaamisen alkamisesta ja päättymisestä, sekä tapaamisen kulun seuraaminen.

Lapsen ja vanhemman suhteen tukeminen on myös osa valvojan tehtävää, kuten myös auttaminen käytännön asioissa ja lapsen hoidossa.

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Valvotut ja tuetut tapaamiset

Valvotut vaihdot

Valvotuissa vaihdoissa valvojan tehtävänä on huolehtia, että lapsi siirtyy vanhemmalta toiselle siten, etteivät vanhemmat kohtaa toisiaan.

Varsinainen tapaaminen sujuu normaalisti tapaavan vanhemman kotioloissa, mutta ongelmia syntyy lapsen tuomisessa tai hakemisessa.

KOSKE

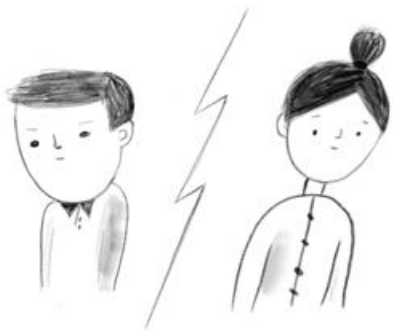
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Valvotut ja tuetut tapaamiset

Valvotut tapaamiset

Tapaamisten valvonta puuttuu merkittäväällä tavalla lapsen ja vanhemman yksityisyyden ja perhe-elämän suojaan.

Siksi tapaamiset voidaan toteuttaa valvotusti vain, jos tapaamisten toteuttaminen tuettuina tai vaihtojen toteuttaminen valvottuina eivät riitä turvaamaan lapsen etua.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Sosiaalipalvelut

Liikkumista tukevat palvelut

Pohdittaessa, järjestetäänkö henkilölle liikkumisen palvelut **sosiaalihuoltolain** vai **vammaispalvelulain** nojalla, on arvioitava

- onko henkilö vammaispalvelulain tarkoittamalla tavalla vaikeavammainen suhteessa kuljetuspalveluun
- mitkä säännökset toteuttavat parhaiten asiakkaan edun.

Sosiaalihuoltolakia ei saa soveltaa siten, että se johtaisi asiakkaan edun kannalta huonompaan lopputulokseen kuin erityislainsäädännön soveltaminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään osittain myös **kehitysvammalain** nojalla.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Lähde: THL

<https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/liikkuminen>

Sosiaalipalvelut

Liikkumista tukevat palvelut

Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluja järjestetään henkilölle, joka vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämäntoiminnoistaan. Edellytyksenä on, että julkisen joukkoliikenteen käyttäminen olisi henkilölle vamman tai sairauden johdosta kohtuuttoman vaikeaa.

Kehitysvammalain perusteella voidaan järjestää kuljetuspalveluita niille henkilöille, jotka tarvitsevat kuljetusta erityishuollon matkoihin.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Lähde: THL

<https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/liikkuminen>

Sosiaalipalvelut

Liikkumista tukevat palvelut

Sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
- 2) saattajapalveluna;
- 3) ryhmäkuljetuksina;
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
- 5) muulla soveltuvalla tavalla.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Asumis- ja laitospalvelut

1/3 ASUMISPALVELUT

Asumispalvelut ovat sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja, joiden järjestämisestä vastaa kunta. Asumispalveluja järjestetään myös vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (kehitysvammalain) perusteella.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301

Asumis- ja laitospalvelut

2/3 ASUMISPALVELUT

- Tilapäistä asumista järjestetään lyhytaikaista, kiireellistä apua tarvitseville
- Tuettua asumista järjestetään heille, jotka tarvitsevat tukea asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.
- Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon hoitoa ja huolenpitoa.
- Tehostettua asumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista.

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Asumis- ja laitospalvelut

3/3 LAITOSPALVELUT

Laitospalveluja toteutettaessa henkilölle on järjestettävä hänen yksilöllisten tarpeidensa mukainen kuntoutus, hoito ja huolenpito. Hänelle on lisäksi pyrittävä järjestämään turvallinen, kodinomainen ja virikkeitä antava elinympäristö, joka antaa mahdollisuuden yksityisyyteen ja edistää kuntoutumista, omatoimisuutta ja toimintakykyä.

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Muut asiakkaiden tarpeisiin vastaavat ja hyvinvointia lisäävät palvelut

Kunnallisina sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin tässä tai muussa laissa säädetään:

- 1) sosiaalityötä;
- 2) sosiaaliohjausta;
- 3) sosiaalista kuntoutusta;
- 4) perhetyötä;
- 5) kotipalvelua;
- 6) kotihoitoa;
- 7) asumispalveluja;
- 8) laitospalveluja;
- 9) liikkumista tukevia palveluja;
- 10) päihdetyötä;
- 11) mielenterveystyötä;
- 12) kasvatus- ja perheneuvontaa;
- 13) lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaa;
- 14) muita 11 §:n mukaisiin tarpeisiin vastaavia asiakkaan hyvinvoinnille välttämättömiä sosiaalipalveluja.

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Muut asiakkaiden tarpeisiin vastaavat ja hyvinvointia lisäävät palvelut

Sosiaalipalveluja on järjestettävä 11§ mukaan:

Tueksi
jokapäiväisestä
elämästä
selviytymiseen

Taloudellisen
tuen tarpeeseen

Äkillisiin
kriisitilanteisiin
liittyvään tuen
tarpeeseen

Muusta sairaudesta,
vammasta tai
ikäntymisestä
aiheutuvaan tuen
tarpeeseen

Asumiseen
liittyviin tuen
tarpeisiin

Sosiaalisen
syrjäytymisen
torjumiseksi

Lähisuhde- ja
perheväkivallasta
aiheutuvaan tuen
tarpeeseen

Lapsen
tasapainoisen
kehityksen ja
hyvinvoinnin
tukemiseksi

Tuen tarpeessa
olevien henkilöiden
omaisten ja
läheisten
tukemiseksi

Taloudellisen
tuen
tarpeeseen

Osallisuuden
edistämiseksi

Muusta
väkivallasta ja
kaltoinkohtelusta
aiheutuvaan tuen
tarpeeseen

Päihteiden
ongelmakäytöstä/
mielenterveys-
ongelmasta
aiheutuvan tuen
tarpeeseen

Fyysiseen,
psykykkiseen,
sosiaaliseen tai
kognitiiviseen
toimintakykyyn
liittyvään tuen
tarpeeseen

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus